

IMPORTANTA JOCULUI PENTRU COPIII PREȘCOLARI

**PROF.ÎNV.PREȘCOLAR MARIN RODICA
GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 5 - ZALĂU**

Manifestându-si dorinta de a participa la viata si activitatea celor din jur, copilul isi asuma rolul de adult, reproducând activitatea si raporturile lui cu ceilalti oameni. Jocul este în acest fel social prin natura lui. Însusi posibilitatea de a-si imagina realitatea, de a o reflecta, reprezinta pentru copil sensul jocului. Prin aceasta activitate copilul își satisface nevoile prezente si se pregateste de viitor.

Jocul este activitatea de baza în gradinita si cuprinde toate ariile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod atractiv, antrenant si usor asimilabil de catre copil.

Copilul se joaca de la intrarea în gradinita pâna la micul dejun, în timpul activitatilor didactice de dimineata, apoi se joaca serios în cadrul activitatilor comune, apoi se distreaza jucându-se în timpul activitatilor complementare si numai masa de prânz si somnul opresc temporar aceasta activitate, ea urmând sa își reia cursul dupa trezirea copiilor si pâna la plecarea lor acasa, unde bineînțeles, aceasta activitate continua.

Teorii de joc

De-a lungul timpului au fost enuntate unele teorii privind originile si formele de manifestare a jocurilor. Astfel s-a urmarit stabilirea unor puncte comune de definire a termenului de "joc" si a continutului lui (v. KRAUS 1999/2000, pag. . Exemple ar fi urmatoarele:

- **Teoria eliberarii de energie** - Noi, oamenii, avem la îndemâna determinarii vietii mult prea multa energie. Prin joc noi eliberam acest surplus de energie si putere.
- **Teoria instinctului de joc** - Oamenii poseda, asemenea animalelor, anumite capacitati mostenite, care în mare parte sunt acoperite si deviate prin educatie. În unele activitati ale adultilor, acest instinct se manifesta ca pofta de joc.
- **Teoria curatiei (Catarsis)** - Noi, oamenii, suntem condusi de instincte initial agresive si neadaptabile vietii în comunitate. Jocul reprezinta o posibilitate de a se debarasa pe cale pasnica de aceste impulsuri.
- **Teoria exercitiului** - Noi, oamenii, interpretam jocul ca o creatie înțeleapta a naturii, pentru ca noi sa avem astfel un spatiu si un timp corespunzator acomodarii la diferite situatii.
- **Teoria recrearii** - Noi, oamenii, alungam starile de moleseala si plictiseala si alimentam energie prin joc.

- **Teoria satisfacerii aparente** - În joc noi putem schimba și reflecta realitatea după dorințele noastre. Cu acest prilej noi dezvoltăm puteri nebanuite.
- **Teoria expansiunii Eu-lui propriu** - Prin joc, noi învățăm și prelucram activități necesare în decursul vieții noastre viitoare.
- **Teoria dezvoltării creativității** - Bazele atitudinii de joc sunt fantezia și capacitatea de organizare și modelare.

Prin caracterul, conținutul și structura lor, jocurile sunt foarte numeroase și variate. Ținând seama de sarcinile educației prescolare și de influența formativă a jocului asupra copilului, pedagogia prescolară clasifică jocurile în: *jocuri de creație, jocuri de construcție, jocuri didactice, jocuri logice, jocuri de mișcare, jocuri distractive.*

Jocul de creație este cea mai răspândită și îndrăgită activitate, prin el copiii prelucrează și transpun pe plan imaginar impresiile pe care le au despre realitatea înconjurătoare, jocul reflectând raportul dintre copil și mediul social. Copilul intrat în grădiniță trece din familie în contact direct cu ceilalți copii, într-o activitate organizată de observare a mediului social în care sunt prezentate aspectele practice ale vieții adulților, precum și relațiile dintre ei. Copiii creează astfel jocuri ca: *De-a mama, De-a doctorul, De-a magazinul*, etc.

Jocul de construcție reproduce cu mijloace scumpe unele construcții sau obiecte din mediul înconjurător. Copiii, găsind la grădiniță un bogat material de construcție, învață să realizeze treptat diferite modele, fie din imaginație, fie după o temă dată. Astfel, ei construiesc diferite mașini, roboți, avioane. Materialul folosit este divers: cuburi, rotodiscuri, lego, materiale plastice și din natură.

Jocul didactic are un caracter mult mai pronunțat decât celelalte jocuri și se utilizează în grădiniță în scopul îmbogățirii și aprofundării experienței cognitive a copiilor, precum și în vederea dezvoltării proceselor psihice de reflecție directă și nemijlocită a realității. Jocurile didactice se practică atât în cadrul activităților comune, cât și în afara lor, ele fiind niste activități accesibile și atractive copiilor prin intermediul cărora se realizează majoritatea sarcinilor instructiv-educative în grădiniță.

Conținutul jocului este dat de cunoștințele copiilor despre plante, animale, obiecte, anotimpuri, activitatea oamenilor, referiri la reprezentări matematice.

Sarcina didactică apare ca o problemă de gândire și dă sensul jocului și atracția copilului spre el. De aceea sarcina didactică nu trebuie să fie prea grea pentru a demoraliza copiii, dar nici prea ușoară pentru a-i plictisi.

Regulile jocului arată copiilor cum să se joace, cum să rezolve sarcina didactică și sunt condiționate de conținutul fiecărui joc.

Elementele de joc, o alta componenta a jocului didactic fac ca rezolvarea sarcinii didactice sa fie placuta si atractiva pentru copii. Ele consta în: momente de asteptare, surprize, ghicire, miscare, întrecere, galerie, aplauze.

Jocul didactic are o multime de valente formative. Prin intermediul lui se activeaza vocabularul si limbajul copiilor, se corecteaza deficientele de exprimare, se formeaza deprinderea de exprimare corecta, coerenta, în propozitii logice.

Cea mai mare pondere în cadrul lor o au metodele de învățare prin actiune efectiva.

Raportul dintre principiile învățământului si metodologia didactica, dinamica acestor categorii pedagogice, atât în plan teoretic, cât si practic sunt conditionate de înțelegerea caracterului interactiv predării si învățării.

Având în vedere aceste principii, jocurile didactice se planifica în ordine cronologica, în asa fel ca fiecare predare sa fie urmata de un joc de fixare si apoi consolidare a cunostintelor predate.

Pentru dezvoltarea auzului fonematic se pot desfasura jocuri ca: *Deschide urechea bine, Al cui glas este*, etc.

Prin jocuri ca: *Gaseste cuvântul potrivit* se urmareste activizarea vocabularului, spontaneitatea gândirii prin realizarea unor exercitii verbale.

Jocurile didactice pentru cunoasterea mediului au ca scop consolidarea si verificare cunostintelor copiilor în urma observarilor, a lecturilor dupa imagini, a plimbarilor si vizitelor (*La piata, Când se întâmpla, Cu ce calatorim*).

Jocul didactic matematic constituie si el un mijloc atractiv de realizare a sarcinilor numarutului si socotitului (*Completeaza ce lipseste, Cine aseaza mai bine* etc.)

Jocul logic ca modalitate de educare si instruire intelectuala a prescolarului realizeaza o îmbinare optima între obiectivele urmarite, continutul activitatii si particularitatile psihice ale vârstei prescolare prin transpunerea sarcinilor de învățare în joc.

Prin jocurile logice se urmareste dezvoltarea gândirii cu operatiile, efectuarea în practica jocului a unor operatii matematice specifice. Se desfasoara cu ajutorul Trusei Dienes, materialul fiind astfel conceput, încât conduce copiii catre o înțelegere intuitiva si concreta a matematicii (*Aseaza-ma la casuta mea, Ghiceste cine sunt* etc.)

Jocul de miscare - interesul copiilor pentru miscare, în general, este foarte mare la aceasta vârsta, dorinta lor are la baza dorinta de ordin fiziologic. Ele au ca si scop, pe lângă calirea organismului si întarirea sanatatii, dezvoltarea armonioasa a tuturor grupelor

musculare, prevenirea localizării unor atitudini vicioase, creșterea capacității intelectuale, crearea unei bune dispoziții.

Jocurile cu caracter sportiv au dinainte stabilite regulile și momentele competitive. Regulile precizează mișcările și acțiunile necesare în joc (*soarele și pisica, Ratele și vântorul, Trenul* etc.)

Jocurile distractive sunt tratate de obicei ca jocuri de mișcare. Aceasta încadrare este unilaterală deoarece latura principală a acestor jocuri nu o constituie executarea unor mișcări, ea realizându-se prin posibilitatea minții și prin spiritul de observație. Se caracterizează prin faptul că este un joc cu tema și reguli stabilite anterior în majoritatea cazurilor, specificul lui fiind că atât mișcările, cât și cunoștințele copilului reprezintă un mijloc prin care se realizează amuzamentul (*Zboara, zboara, Baba - Oarba* etc.)

Omul prin natură sa nu este îndreptat cu totul înspre satisfacerea materială, ci el încearcă, din copilărie încă, să-și construiască situații pline de suspans, prin care să cunoască ceva nou, să se pregătească pentru viața cea de toate zilele într-un mod cât mai creativ, reușind astfel să-și urmărească și să-și împlinească telurile propuse în viață. Prin joc sunt încercate și exersate moduri de comportament în viață, sunt testate reacții la diferite situații și sunt formate atitudini. Copiii nu pot menține suspansul pentru un timp mai îndelungat, de aceea ei pot repeta situațiile de joc la infinit, până ce au învățat ceva din acestea. Astfel jocul devine o metodă importantă de învățare și memorare. În dezvoltarea fizică și psihică a copiilor jocul ocupă un loc de frunte, fiecare formă de joc fiind un act de învățare. Jocul este o metodă, care are un mare potențial de formare și dezvoltare *apersonalității complete (corp - rațiune - suflet)*.

BIBLIOGRAFIE:

1. Barbu, H., Popescu E., Serban, F., *Activități de joc recreativ și recreativ - distractiv*, EDP, București, 1993.
2. Bajenaru, L., Contribuția exercitiului - joc la dezvoltarea limbajului, *Revista învățământului prescolar*, 1996.
3. Chateau, J., *Copilul și jocul*, EDP, București, 1970.
4. Schulman, Kolombus, *Didactica prescolară*, Editura V & Integral, București, 1998.
5. ***, *Revista învățământului prescolar*, nr. 3, București, 1998.